

BIFURCATION OF SYLLABUS (2023-24)**SUBJECT : संस्कृतम्****CLASS : सप्तमी****TEXT BOOK – रुचिरा द्वितीयः भागः**

TERM-1	ASSESSMENT	MONTH	CHAPTER & Sub Topics	LEARNING OBJECTIVES	ACTIVITIES	SYLLABUS COVERAGE
APRIL TO SEPTEMBER	PT-1 Max M: 40 (Weightage 5m)	APRIL	प्रथमः पाठः – सुभाषितानि द्वितीयः पाठः – दुर्बुद्धिः विनश्यति	अस्मिन् पाठे विद्यमानानि सुभाषितानि व्यक्तित्व निर्माणाय विकासाय भवन्ति एवं च उत्तमजीवनाय सार्थको भवन्ति । दुष्टबुद्धेः कारणेन विनाशः एव भवति इति नीतेः प्रतिपादनम् ।	1. सुस्वर वाचनम्, 2. सस्वर आदर्शपठनम् 3. एतादृश अन्यानि सुभाषितानि लिखित्वा आनयन्तु ।	30% of Term 1
		JUNE	तृतीयः पाठः – स्वावलम्बनम् व्याकरणम् - सन्धिः (दीर्घ, गुण, वृद्धि)	अनेन पाठेन छात्राः स्वशक्त्या कार्याणि कर्तुं उत्सुकाः भवन्ति एवं पाठ द्वारा संख्यावाचि शब्दानां ज्ञानं अपि संपादयन्ति ।	1. एकतः पञ्चाशत् पर्यन्तं सङ्ख्यानां लेखनम् । 2. दीर्घ संधेः उदाहराणि लिखन्तु ।	
		JULY	चतुर्थः पाठः – पण्डिता रमाबाई पञ्चमः पाठः – सदाचारः व्याकरणम् -	1. स्त्री वैशिष्ट्यम्, रमाबाई महोदयायाः जीवनादर्शम् छात्राः ज्ञास्यन्ति । 2. श्लोकोच्चारणम् एवं नैतिकविकासः	1. अस्माकं देशे रमाबाई सदृशाः काः काः सन्ति लिखित्वा आनयन्तु । 2. अकार पुंलिङ्ग शब्दरूपाणि कण्ठस्थं कुर्वन्तु ।	

			धातुरूपाणि , शब्दरूपाणि	3. अस्मिन् पाठे शब्दरूपाणां धातुरूपाणां परिचयं दद्वः ।		
			षष्ठः पाठः – सङ्कल्पः सिद्धिदायकः सप्तमः पाठः – त्रिवर्णः ध्वजः व्याकरणम् - धातुरूपाणि , शब्दरूपाणि	1. संकल्पस्य महत्वम् भवति इति शिव पार्वत्योः कथा माध्यमेन ज्ञास्यन्ति एवं पौराणिक विषयाणां ज्ञानं अपि संपादयन्ति । 2. त्रिवर्ण ध्वजस्य वैशिष्ट्यम् ज्ञास्यन्ति । 3. संभाषण कौशल विकासः भवति । 4. संस्कृतशब्दानां ज्ञानम् संपादयन्ति ।	1. त्रिवर्ण ध्वजस्योपरि एकं निबन्धं लिखित्वा आनयन्तु । 2. लट् लकारस्य धातवः कण्ठस्थी कुर्वन्तु ।	
		AUGUST				
			अष्टमः पाठः – अहमपि विद्यालयं गमिष्यामि नवमः पाठः – विश्वबन्धुत्वम् व्याकरणम् - धातुरूपाणि , शब्दरूपाणि , समय ज्ञानम्	1. प्रारम्भे शिक्षा यः केवलं संवैधानिकोऽधिकार आसीत् स इदानीं मौलिकाधिकारः जातः । इमामेव भावनां बोधयितुं पाठेऽस्मिन् प्रयत्नो विहितः । 2. समय परिज्ञानम्	1. आकारान्त स्त्रीलिङ्गशब्दानां कण्ठस्थीकरणम् । 2. अभ्यासे दत्तानां लिङ्गविभक्तिवचनानां लेखनम् ।	30 + 20 = 50% Of Annual Syllabus
		SEPTEMBER				
TERM-2			दशमः पाठः – समवायो हि दुर्जयः एकादशः पाठः – विद्याधनम् व्याकरणम् - उपसर्गः अव्ययाः च	1. संघटनस्य महत्वम् तस्य वैशिष्ट्यम् । 2. विद्यायाः महत्वम् एवं अस्मिन् पाठे विद्यमानानि सुभाषितानि व्यक्तित्व	1. अव्यय पदानि उपयुज्य वाक्यान् रचयन्तु । 2. अस्मिन् निबन्धे उपसर्ग पदानि चिनुत ।	30% of Term 2
			PT-2 Max M: 80 (Weightage 80 m)			
			PT-3 Max M: 40 (Weightage 5m)			
		OCTOBER				

				निर्माणाय विकासाय भवन्ति एवं च उत्तमजीवनाय सार्थको भवन्ति । श्लोकोच्चारणम् एवं नैतिकविकासः ।	
OCTOBER TO MARCH		NOVEMBER	द्वादशः पाठः – अमृतं संस्कृतम् व्याकरणम् – कारकम् सामान्य परिचयः एवं उपपद विभक्तिः च।	1.संस्कृतस्य महत्वम्, वैशिष्ट्यम् 2. भारतउज्वलसंस्कृतेः विभवस्य ज्ञानसंपादनम्	1. प्राचीन संस्कृत वाङ्मये रचितानां ग्रन्थानां नामानि तेषां ग्रन्थकर्तृनां परिचयं च लिखत । 2. चतुर्थी विभक्तेः उदाहरणानि लिखत ।
		DECEMBER	त्रयोदशः पाठः – लालनगीतम् व्याकरणम् - शब्दरूपाणि धातुरूपाणि च	1.संस्कृत गीतानां आलापनम् तेन संस्कृतं सरला भाषा इति छात्राः ज्ञास्यन्ति एवं उत्साह वर्धनञ्च भवति । 2. सर्वनाम शब्दानां रूपाणि एवं लृट् लङ् लकाराणां अवगमन भवति ।	1. गीतं सुस्वरं गायन्तु । 2. लृट् लङ् लकाराणि उपयुज्य वाक्यानि रचयन्तु ।
	ANNUAL EXAMINATION Max M: 80 (Weightage 80 m)	JANUARY	व्याकरणम् - उच्चारण स्थानानि, पाठ्यपुस्तके अवशिष्ट शब्दरूपाणां पाठनम् , लोट्,विधिलिङ्ग लकाराणां पाठनम् च	1.छात्राः वर्णानां उच्चारणस्थानानि ज्ञास्यन्ति एवं तेषां सम्यग् उच्चारणं च कर्तुं शक्नुवन्ति । 2. , लोट्,विधिलिङ्ग लकाराणां ज्ञानं तेषां प्रयोगः कथं कर्तव्यं इति ज्ञास्यन्ति ।	1. लोट् लकार उपयुज्य वाक्यानि रचयत । 2.शब्दरूपाणां कण्ठस्थीकरणम् कुरुत ।

	FEBRUARY	वार्षिक परिक्षार्थ पाठ्यक्रमस्य पुनरावृत्तिः ।	छात्राः परीक्षायां सम्यक् प्रदर्शनम् कुर्वन्ति ।	छात्राः परीक्षायां सम्यक् प्रदर्शनम् कुर्वन्ति ।
	MARCH			